

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
MƏRKƏZİ BANKI

MALİYYƏ SABİTLİYİ DEPARTAMENTİ

KREDİTLƏŞMƏ FƏALİYYƏTİ VƏ MALİYYƏLƏŞMƏ MƏNBƏLƏRİNƏ DAİR SORĞUNUN NƏTİCƏLƏRİ

I rüb
2026

ABREVIATURLAR

İKZF - İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu

KOS – Kiçik və orta sahibkarlıq

MKOS – Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq

HŞ – Hüquqi şəxslər

FŞ – Fiziki şəxslər

Mündəricat

Giriş	1
Sorğu nəticələrinin xülasəsi	2
Biznes kreditləri.....	3
İstehlak və ipoteka kreditləri	5
Maliyyələşmə	9

Giriş

Sorğunun məqsədi bank sektorunun kreditləşmə fəaliyyətinin və maliyyələşmə mənbələrinin monitorinqi və təhlili, maliyyə sabitliyinə təhdidlərin erkən rejimdə aşkarlanması, qiymətləndirilməsi və müvafiq prudensial siyasətin müəyyən edilməsi, habelə maliyyə sektoru iştirakçılarının müvafiq trendlər barədə məlumatlandırılmasıdır. Sorğu biznes, istehlak və ipoteka kreditləşməsinə dair tələb və təklif amillərinin qiymətləndirilməsi, o cümlədən bankların maliyyələşmə mənbələrinin strukturunun və maliyyələşmə dəyərinin təhlil edilməsini əhatə edir. Sorğu çərçivəsində əhatə olunan məqamlar aşağıdakılardır:

- kredit standartlarında (siyasətində) dəyişikliklərin dinamikası
- kredit standartlarının dinamikasına təsir edən amillər
- kredit tələbində dəyişikliklərin dinamikası
- maliyyələşmə mənbələrinin strukturu
- maliyyələşmə dəyəri və ona təsir edən faktorlar

Sorğu keyfiyyət xarakterli suallardan ibarətdir və cavablandırılması kəmiyyət qiymətləndirməsi tələb etmir. Sorğunun nəticələrinin kəmiyyət vahidlərinə çevrilməsi üçün balans statistikasından istifadə edilir. Diffuziya indeksi mənfi 100 %-dən müsbət 100 %-ə qədər dəyişir. Müsbət 100 % indeksi respondentlərin 100 %-nin trenddə əhəmiyyətli yumşalma və ya artım, mənfi 100 % indeksi isə respondentlərin 100 %-nin əhəmiyyətli dərəcədə sərtləşmə və ya azalma müşahidə etdiyini göstərir. İndeks 0 % olduqda isə əvvəlki rüblə müqayisədə trendin dəyişmədiyini bildirir. İndeks hesablanarkən müvafiq portfəldə bankların bazar payından asılı olaraq onların cavablarına çəki verilib. Sorğunun respondentləri bankların baş kredit inzibatçıları və yaxud İdarə Heyətinin müvafiq sahə üzrə kuratorlarıdır.

Sorğu 2022-ci ilin I rübündən etibarən rüblük əsasda keçirilir. Hesabatda təqdim olunan gözləntilər Azərbaycan Mərkəzi Bankının gözləntilərini əks etdirmir. Bu nəticələr yalnız sorğu respondentlərinin (bankların) kreditləşmə, maliyyələşmə mənbələrinin strukturu və maliyyələşmə dəyərinin cari və gələcək tendensiyası ilə bağlı qiymətləndirmələrini əks etdirir.

Sorğu nəticələrinin xülasəsi

2026-cı ilin I rübü üzrə sorğu nəticələrinə əsasən ümumi biznes portfeli üzrə standartlarda dəyişiklik olmasa da, mövsümi faktorlarla əlaqədar biznes kreditlərinə tələb azalmışdır. Respondentlər növbəti rübdə biznes portfelinin hər üç seqmenti (iri, KOS, mikro) üzrə tələbdə artım olacağını proqnozlaşdırırlar.

Sorğu nəticələrinə əsasən cari ilin I rübündə ümumi istehlak kreditləri üzrə həm standartlarda, həm də kreditə tələbdə nəzərəçarpan dəyişiklik olmamışdır. Banklar növbəti rübdə ümumi istehlak kreditləri üzrə standartların yumşalacağı və kreditə tələbin artacağını proqnozlaşdırırlar.

2026-cı ilin I rübü üzrə sorğu nəticələrinə əsasən ipoteka kreditləri üzrə standartlarda dəyişiklik müşahidə edilməmişdir. Banklardan gələn məlumatlara əsasən cari ilin I rübündə ipoteka kreditlərinə tələb azalmışdır. Respondentlər növbəti rübdə standartların dəyişməz qalacağını, kreditə tələbin isə artacağını proqnozlaşdırırlar.

Sorğuda iştirak edən respondentlər maliyyələşmə mənbələrinin strukturunda FŞ-lərin müddətli depozitlərinin payının artdığını bildirmişdir. 2026-cı ilin I rübündə banklararası bazar vasitəsilə maliyyələşmədə artım olduğu qeyd edilib. Banklar növbəti rübdə maliyyələşmənin strukturunda FŞ-lərin müddətli, HŞ-lərin tələbli depozitlərinin, həmçinin banklararası bazarın payının artacağını proqnozlaşdırırlar.

Sahələr üzrə kreditlərin təhlili

Biznes kreditləri

Sorğu nəticələrinə əsasən, 2026-cı ilin I rübündə biznes portfelinin hər üç seqmenti üzrə kredit standartlarında dəyişiklik müşahidə olunmamışdır. Banklardan gələn məlumatlara əsasən əvvəlki rüblə müqayisədə biznes kreditləri üzrə standartlarda dəyişikliklər edilməmişdir. Banklar növbəti rübdə mikro kreditlər üzrə standartların yumşalacağını proqnozlaşdırırlar.

Qrafik 1. *Biznes kreditləri üzrə standartlarda dəyişikliyin dinamikası*

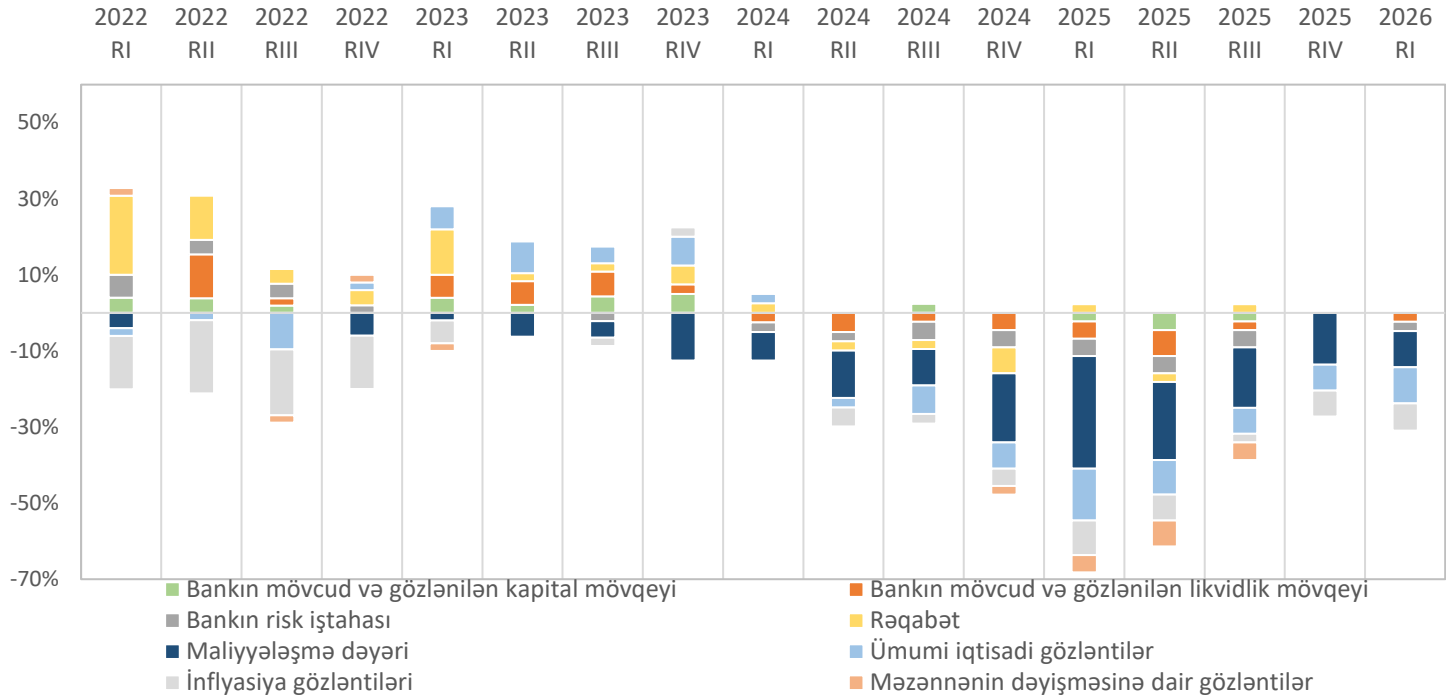
Diffuziya indeksi: müsbət göstərici=yumşalma, mənfi göstərici=sərtləşmə

* işarəsi həmin məlumatın proqnoz olduğunu göstərir.

Qrafik 2. Biznes kreditləri üzrə kredit standartlarına təsir edən faktorlar

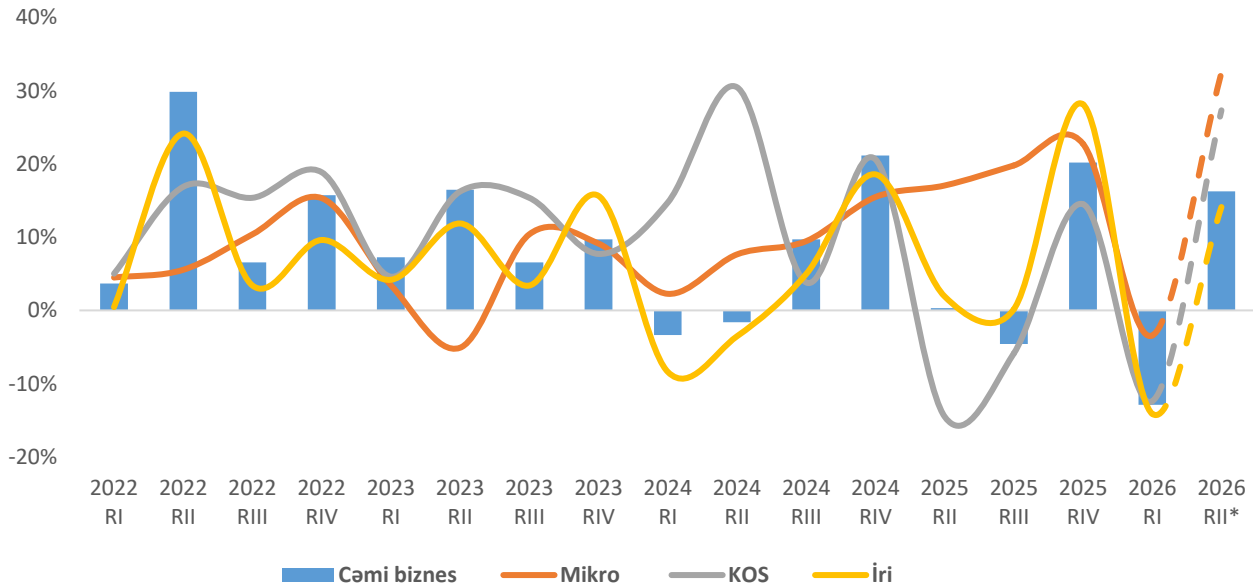
Diffuziya indeksi: müsbət göstərici=yumşalma, mənfi göstərici=sərtləşmə

Banklar arasında keçirilən sorğu nəticələrinə əsasən cari ilin I rübündə mövsümi faktorlarla əlaqədar biznes portfelinin bütün seqmentləri üzrə kreditə tələb azalmışdır. Banklar növbəti rübdə həm MKOS, həm də iri sahibkarlıq subyektlərinə verilən kreditlərə tələbin artacağını proqnozlaşdırırlar.

Qrafik 3. Biznes kreditləri üzrə tələbdə dəyişikliyin dinamikası

Diffuziya indeksi: müsbət göstərici= artım, mənfi göstərici=azalma

* İşarəsi həmin məlumatın proqnoz olduğunu göstərir.

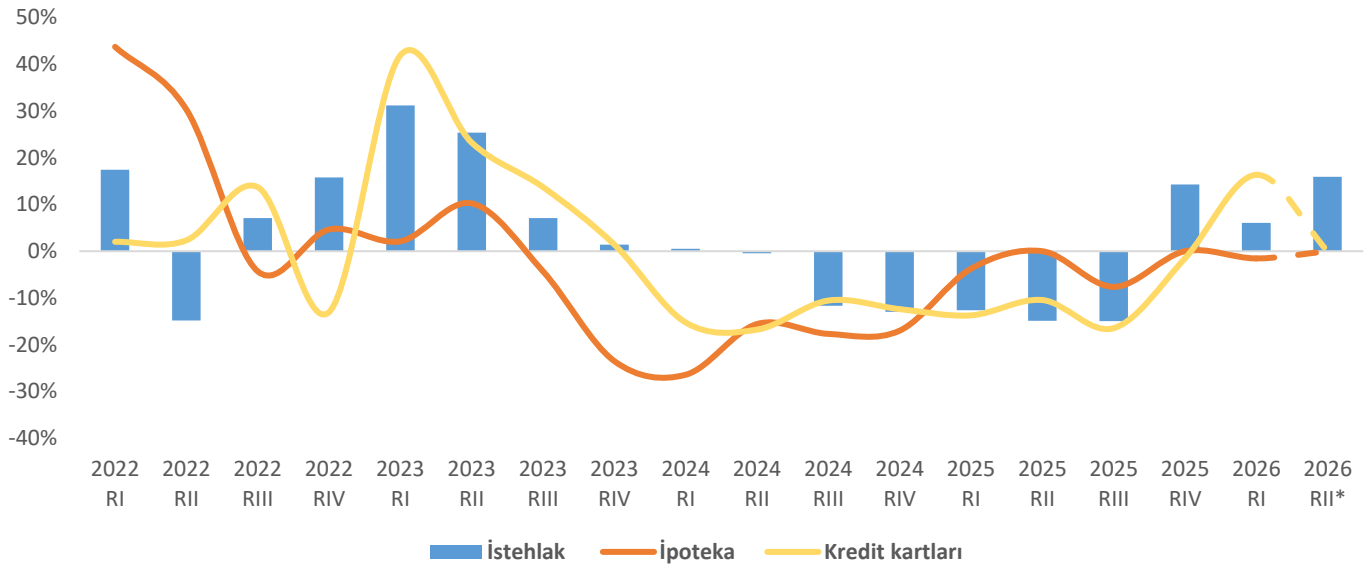
İstehlak və ipoteka kreditləri

Sorğunun 2026-cı ilin I rübü üzrə nəticələrinə əsasən, istehlak kreditləri üzrə standartlarda nəzərəçarpan dəyişiklik müşahidə olunmamışdır. Banklar növbəti rübdə istehlak kreditləri üzrə standartların yumşalacağını proqnozlaşdırırlar.

Bankların sorğudakı cavablarına əsasən əvvəlki rüblə müqayisədə ipoteka kreditləri üzrə standartlarda dəyişiklik olmamışdır. Sorğuda iştirak edən banklar növbəti rübdə də ipoteka kreditləri üzrə standartlarda dəyişiklik olmayacağını proqnozlaşdırırlar.

Qrafik 4. İstehlak kreditləri (o cümlədən kredit kartları) və ipoteka kreditləri üzrə standartlarda dəyişikliyin dinamikası

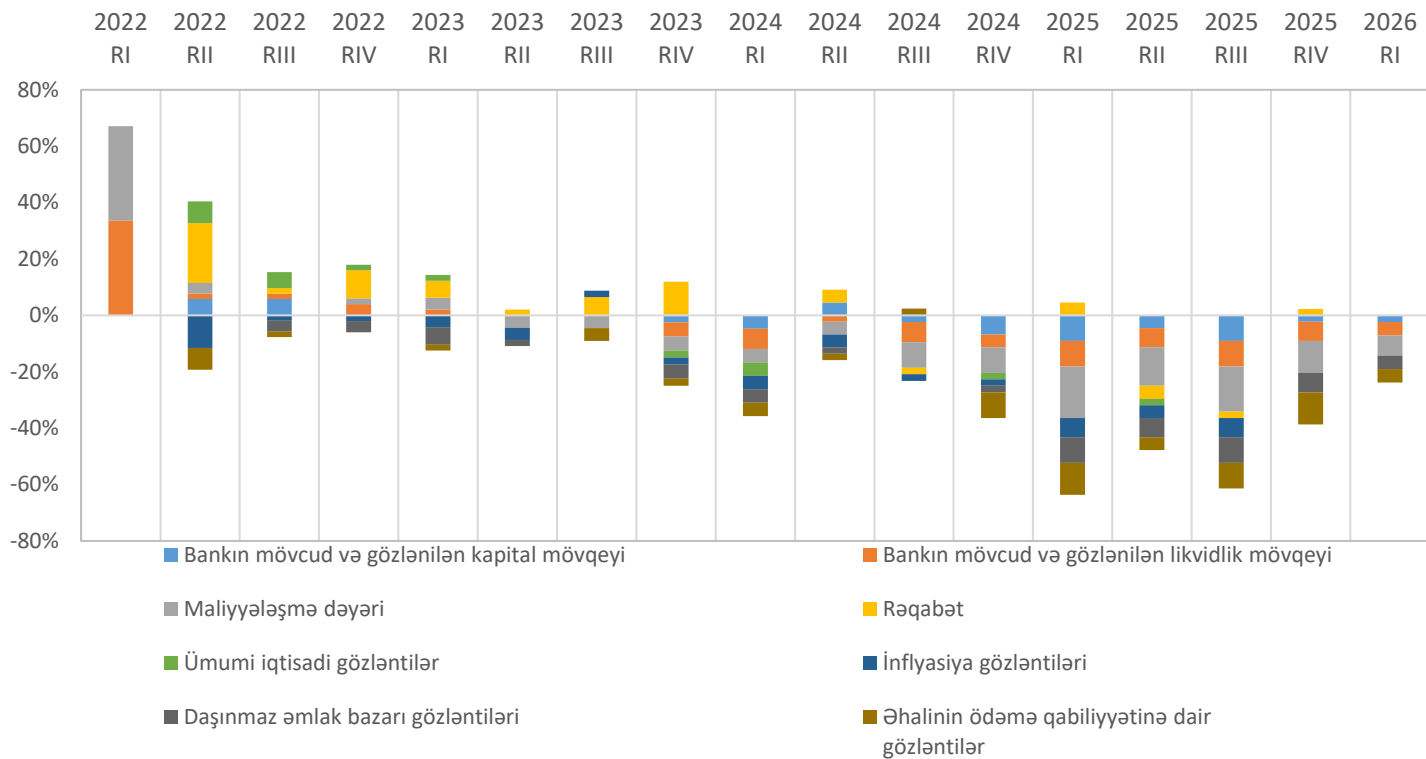
Diffuziya indeksi: müsbət göstərici=yumşalma, mənfi göstərici=sərtləşmə

* işarəsi həmin məlumatın proqnoz olduğunu göstərir.

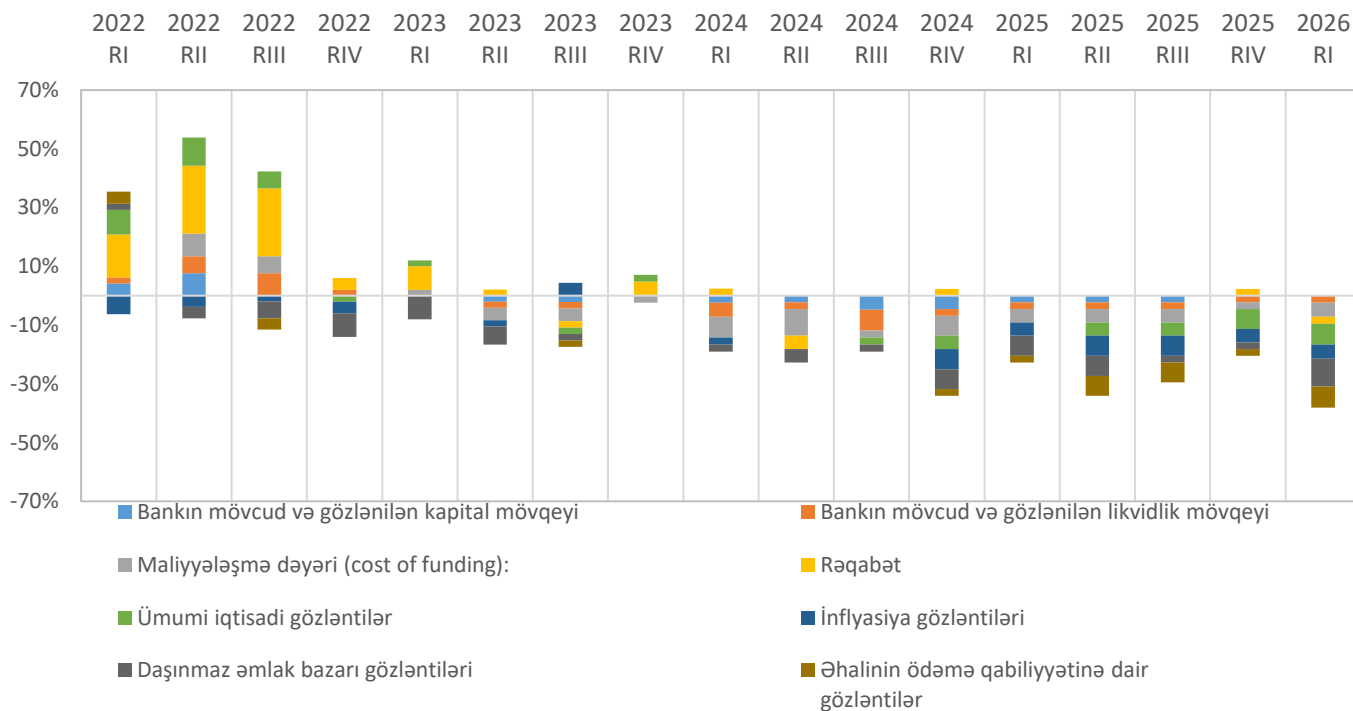
Qrafik 5. İstehlak kreditləri üzrə kredit standartlarına təsir edən faktorlar

Diffuziya indeksi: müsbət göstərici=yumşalma, mənfi göstərici=sərtləşmə

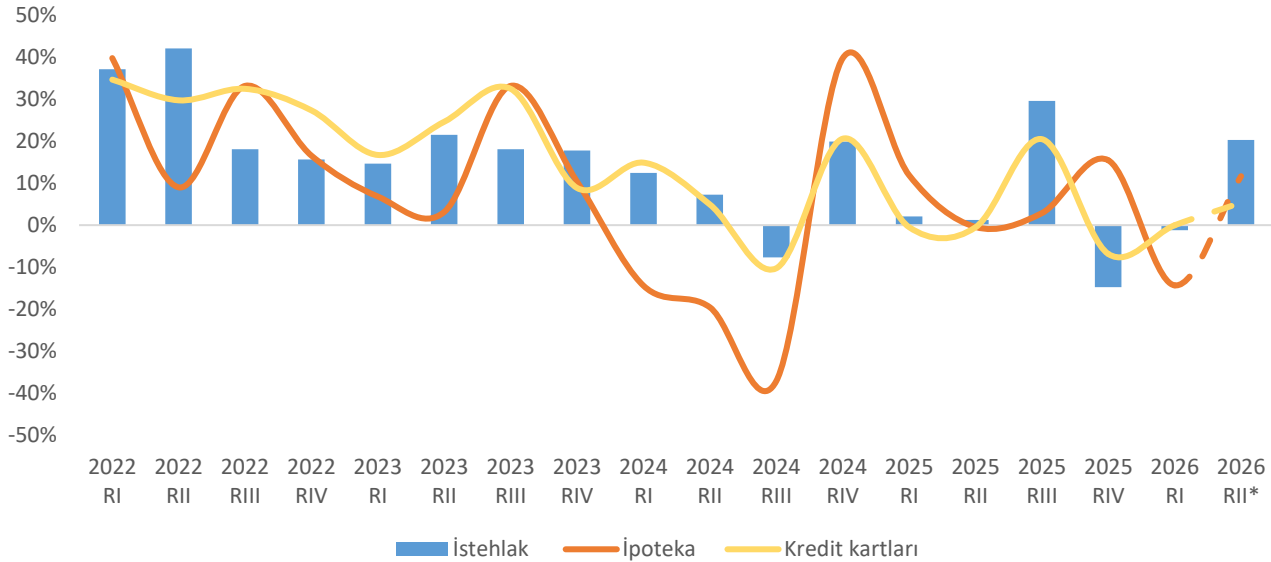
Qrafik 6. İpoteka kreditləri üzrə kredit standartlarına təsir edən faktorlar

Diffuziya indeksi: müsbət göstərici=yumşalma, mənfi göstərici=sərtləşmə

Qrafik 7. İstehlak kreditləri (o cümlədən kredit kartları) və ipoteka kreditləri üzrə tələbdə dəyişikliyin dinamikası

(Diffuziya indeksi: müsbət göstərici= artım, mənfi göstərici=azalma)

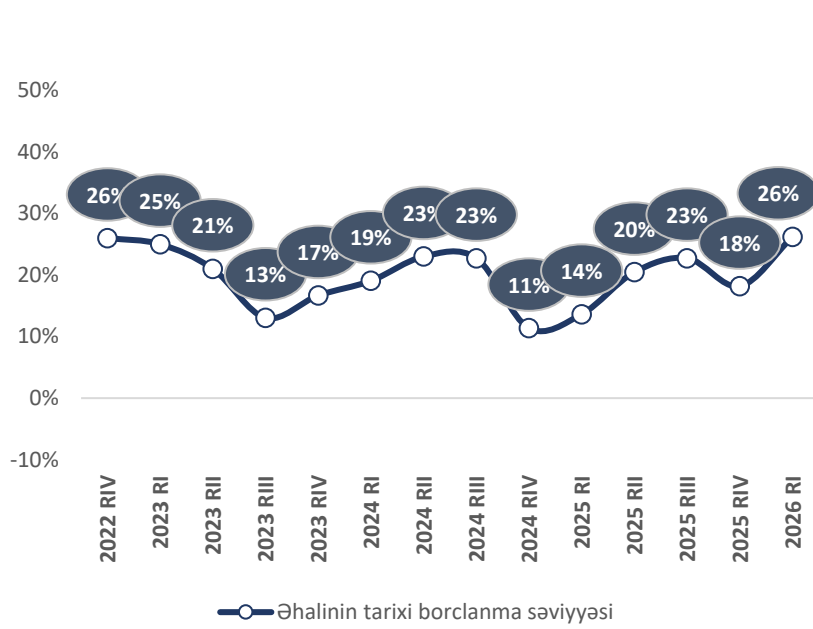
* işarəsi həmin məlumatın proqnoz olduğunu göstərir.

Banklardan əldə edilmiş məlumatlara əsasən, 2026-cı ilin I rübündə kredit kartlarına tələb azalsa da, ümumi istehlak kreditlərinə tələbdə dəyişiklik müşahidə olunmamışdır. Banklar növbəti rübdə ümumi istehlak kreditlərinə tələbdə artım olacağını gözləyirlər.

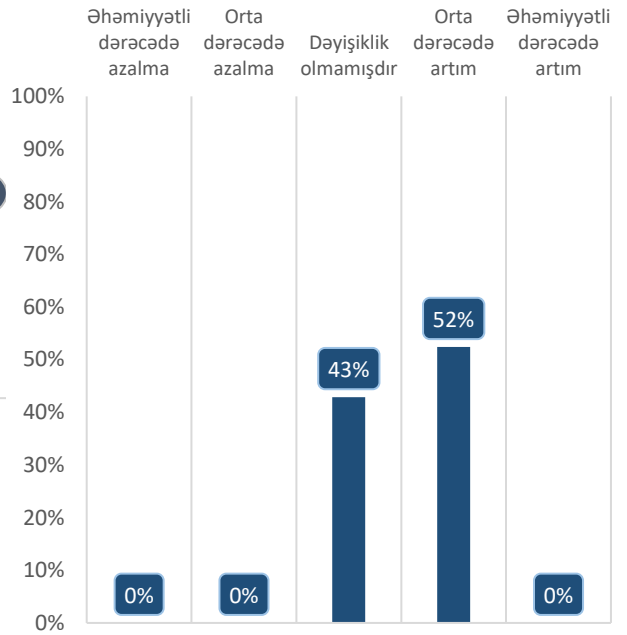
Sorğunun nəticələrinə əsasən, 2026-cı ilin I rübündə ipoteka kreditləri üzrə tələbdə azalma müşahidə edilmişdir. Banklardan gələn məlumatlara əsasən həm daxili ipoteka, həm də İKZF hesabına verilən kreditlərə tələb azalmışdır. Banklar növbəti rübdə ipoteka kreditləri üzrə tələbdə artım olacağını proqnozlaşdırırlar. Banklar tələbdəki artımın İKZF hesabına verilən kreditlər hesabına olacağını bildirmişlər.

Qrafik 8. Əhalinin tarixi borclanma səviyyəsi üzrə diffuziya indeksi

(Diffuziya indeksi: müsbət göstərici=artım, mənfi göstərici=azalma)

Qrafik 9. Son rüb ərzində əhalinin borclanma səviyyəsində dəyişikliklər

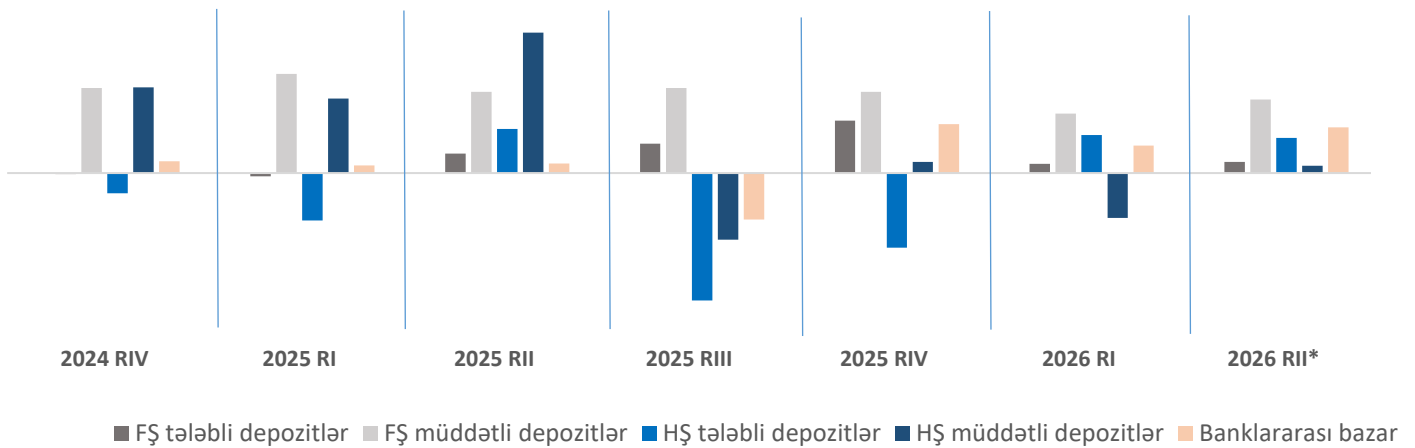
Sorğunun cari ilin I rüb üzrə nəticələrinə əsasən, bankların sayına əsasən bankların 43%-i əhalinin borclanma səviyyəsində dəyişiklik olmadığını, 52%-i isə orta dərəcədə artım olduğunu bildirib. Nəticədə 2026-cı ilin I rübü üzrə bankların sayına əsasən hesablanan diffuziya indeksi 26% təşkil edib. Bu isə əvvəlki rüblə müqayisədə əhalinin borclanma səviyyəsində artım olduğunu göstərir.

Maliyyələşmə

Sorğu nəticələrinə əsasən, 2026-cı ilin I rübündə bankların maliyyələşmə strukturunda FŞ-lərin müddətli depozitlərinin payı artmışdır. Bankların cavablarına əsasən, banklararası bazar vasitəsilə maliyyələşmədə artım müşahidə olunub. Respondentlər növbəti rübdə FŞ-lərin müddətli depozitləri, HŞ-lərin tələbli depozitləri, o cümlədən banklararası bazar vasitəsilə maliyyələşmədə artım olacağını proqnozlaşdırırlar. Sorğu nəticələrinə görə, bankların maliyyələşmə strukturu və bazar payı ilə bağlı hədəfləri, depozit faiz dərəcələri depozitlərin həcmində artmasına təsir göstərən əsas faktorlar kimi çıxış edib.

Qrafik 10. Maliyyələşmə mənbələrinin strukturu

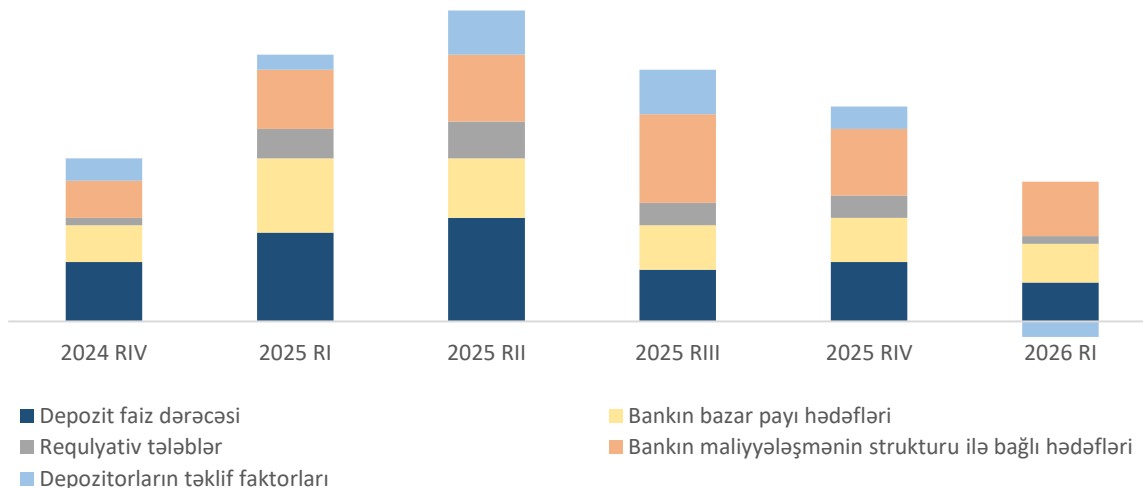
(Diffuziya indeksi: müsbət göstərici=artım, mənfi göstərici=azalma)

* işarəsi həmin məlumatın proqnoz olduğunu göstərir.

Qrafik 11. Depozitlərin həcmində təsir edən faktorlar

(Diffuziya indeksi: müsbət göstərici=artım, mənfi göstərici=azalma)

Bankların sorğudakı cavablarına əsasən, 2026-cı ilin I rübündə bankların maliyyələşmə dəyərində təsir edən əsas faktorlar rəqulyativ çərçivədə edilən dəyişikliklər, likvidlik mövqeyi, maliyyələşmənin strukturu və faiz dərəcəsi olmuşdur.

Qrafik 12. Maliyyələşmə dəyərində təsir edən faktorlar

(Diffuziya indeksi: müsbət göstərici=artım, mənfi göstərici=azalma)

